

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. rugsėjo 29 d.
(OR. en)

13306/23

SOC 634
EMPL 453
ECOFIN 915
EDUC 364

PRANEŠIMAS

nuo:	Socialinės apsaugos komiteto
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pagrindiniai socialiniai iššūkiai. Pagrindinės SAK išvados, grindžiamos Socialinės apsaugos rodiklių apžvalgos metine peržiūra – Pritarimas

Delegacijoms pateikiamos pagrindinės išvados, grindžiamos Socialinės apsaugos rodiklių apžvalgos metine peržiūra ir socialinės apsaugos politikos raida; galutinę šių išvadų redakciją 2023 m. rugsėjo 26 d. parengė Socialinės apsaugos komitetas, kad 2023 m. spalio 9 d. joms pritartų Taryba (EPSCO).

Visas ataskaitos tekstas pateikiamas dok. 13306/23 ADD 1.

Prie šios ataskaitos pridėti Socialinės apsaugos rodiklių apžvalgos (SARA) duomenys apie šalis pateikiami dok. 13306/23 ADD 2–4.

Pagrindinės išvados

1. Įgyvendindamas savo įgaliojimus pagal SESV 160 straipsnį, Socialinės apsaugos komitetas (SAK) parengė Tarybai skirtą socialinės padėties ES ir politikos raidos valstybėse narėse metinę apžvalgą, grindžiamą naujausiais turimais duomenimis ir informacija. Šiuo pagrindu SAK akcentuoja toliau išdėstytas išvadas ir bendrus prioritetus, kuriais turėtų būti vadovaujamosi atliekant parengiamąjį darbą, susijusį su 2024 m. metine tvaraus augimo apžvalga.
2. 2022 m. **Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą** prasidėjo tuo metu, kai Europoje pasirodė tvirtų požymių, kad atsigaunama po precedento neturinčio ekonominio sukrėtimo, patirto dėl COVID-19 pandemijos. Dėl karo įvyko staigus nuosmukis. 2022 m. ES **ekonomikos augimas** sulėtėjo, tačiau, nepaisant nuogastavimų dėl nuosmukio, teigiamas augimas 2023 m. pirmą pusmetį parodė Europos ekonomikos atsparumą sudėtingomis pasaulinėmis aplinkybėmis. Bendras užimtumas 2022 m. ir toliau didėjo, nors šis procesas visus metus vyko lėčiau, o 20–64 m. amžiaus asmenų **užimtumo** lygis 2023 m. pirmą ketvirtį pasiekė 75,3 %. Nedarbo lygis 2022 m. išliko labai stabilus – 6,2 % (t. y. gerokai mažesnis už 6,5 % lygį, buvusį prieš pat COVID-19 krizės pradžią, 2020 m. kovo mėn.), o 2023 m. balandžio mėn. pasiekė rekordiškai žemą lygį (5,9 %), esant aukštam dalyvavimo ir užimtumo lygiui.
3. **Kainos** nuo 2022 m. vasario mėn., kai Rusija pradėjo agresijos karą, labai pakilo. Nors ši kainų didėjimą iš pradžių skatino kilusios energijos kainos, spaudimas padidėjo didesnes energijos sąnaudas ėmus perkelti maistui, paslaugoms ir kitoms prekėms. Tai padarė poveikį vartotojų kainoms, taigi ir namų ūkių perkamajai galiai, ypač mažesnes pajamas gaunančioms šeimoms, kurios didesnę savo pajamų dalį išleidžia energijai ir maistui. Tačiau 2022 m. pasiekusi aukščiausią tašką, 2023 m. pirmą ketvirtį energijos kainų augimui pradėjus stipriai lėtėti bendroji infliacija toliau mažėjo.

4. 2022 m. **realiųjų bendrųjų namų ūkių pajamų** augimas ES, palyginti su ankstesniais metais, sumažėjo, o trečią ir ketvirtą ketvirčius tapo neigiamas. Tai daugiausia atspindėjo didėjančios infliacijos poveikį ir mažėjančią realųjį atlygį darbuotojams bei savarankiškai dirbantiems asmenims, taip pat neigiamą realųjį (grynųjų) socialinių išmokų indėlį, palyginti su ankstesniais metais. 2023 m. pirmą ketvirtį namų ūkių pajamos realiaja verte per vienus metus iš esmės nepasikeitė (+ 0,3 %), o tai rodo, kad realiojo darbo užmokesčio sumažėjimą (-0,9 %) daugiausia atsvėrė mokesčiai, išmokos ir kiti pervedimai (+ 0,9 %).
5. **Kalbant apie pažangą siekiant 2030 m. skurdo mažinimo tikslo, 2022 m. ES buvo užfiksuotas bendras stabilumas, palyginti su ankstesniais metais** (skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis sumažėjo 0,1 procentinio punkto), **ir per pastaruosius trejus metus.** Šis stabilumas rodo, kad asmenų, kuriems gresia skurdas¹, ir asmenų, gyvenančių namų ūkiuose, kurių (beveik) nė vienas narys neturi darbo, skaičius mažėja, tačiau padidėjo didelio materialinio ir socialinio nepritekliaus komponentas. Valstybių narių lygmeniu 2022 m. maždaug ketvirtadalyje šalių užfiksuotas didelis skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygio sumažėjimas. Daugumoje valstybių narių šis lygis reikšmingai nepakito. Kita vertus, keliose valstybėse narėse, kuriose šis lygis buvo mažesnis už vidurkį, jis padidėjo, o daugumos valstybių narių, kuriose šis lygis buvo didesnis už vidurkį, jis faktiškai sumažėjo ir tai rodo tam tikro lygio valstybių narių veiklos rezultatų konvergenciją. **Išankstiniai Eurostato įverčiai, susiję su 2022 m. pajamomis**, taip pat rodo, kad 2022 m. skurdo rodikliai vidutiniškai išliko iš esmės nepakitę.

¹ Tai susiję su 2021 m. pajamomis.

6. **Tokį stabilumą lemia ir taikomos pajamų rėmimo priemonės**, kuriomis siekiama sušvelninti didelės infliacijos poveikį; taip pavyko išlaikyti disponuojamąsias pajamas nominaliąja verte. Tai patvirtina teigiamą išskirtinių priemonių, priimtų tiek ES, tiek valstybių narių lygmeniu per pastaruosius trejus metus, poveikį. Priešingai nei po 2008 m. finansų krizės, jos veiksmingai sušvelnino neigiamą pandemijos ir energetikos bei infliacijos krizių poveikį pajamoms. Tačiau pragyvenimo išlaidų padidėjimas daro poveikį realiosioms pajamoms, kaip iš dalies matyti iš 2021 m. nustatyto AROP rodiklio įverčio², kuris rodo padidėjimą maždaug pusėje valstybių narių ir galimą gyvenimo lygio pablogėjimą keliose šalyse. Iš tiesų, nors apskaičiuota, kad disponuojamųjų namų ūkių pajamų ES mediana nominaliąja verte padidėjo maždaug 7 %, realiąja verte ji sumažėjo maždaug 2 %.
7. Kalbant apie papildomą tikslą, **2022 m. vaikų skurdo rodiklis taip pat iš esmės išliko stabilus**, o vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius, palyginti su 2021 m., padidėjo tik nežymiai (0,3 mln.). Mat šiek tiek sumažėjo vaikų, kuriems gresia skurdas, skaičius, dar labiau sumažėjo vaikų, gyvenančių namų ūkiuose, kurių (beveik) nė vienas narys neturi darbo, skaičius ir padaugėjo vaikų, patiriančių didelį materialinį ir socialinį nepriteklių. Vis dėlto 2022 m. vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius buvo 0,9 mln. didesnis nei 2019 baziniais metais.

² 2021 m. nustatyti asmenys, kuriems gresia skurdas, – tai asmenys, kurių ekvivalentinės disponuojamosios pajamos yra mažesnės už 2021 m. apskaičiuotą skurdo rizikos ribą, pakoreguotą atsižvelgiant į SVKI raidą 2021–2022 m. Nustatytas AROP rodiklis apibrėžiamas kaip asmenų, kurie nesiekia šios pagal infliaciją pakoreguotos skurdo ribos, procentinė dalis, palyginti su visais gyventojais. Šiuo rodikliu iš dalies perteikiami kainų pokyčiai ir jų poveikis pajamoms.

8. Nepaisant likusių iššūkių, galima pastebėti tam tikrus **teigiamus socialinės padėties pokyčius**: buvo daugiau valstybių narių, kuriose užfiksuota teigiamų pokyčių, nei tų, kuriose rezultatai neigiami, šiose srityse:
- beveik pusėje valstybių narių sumažėjo gyventojų, gyvenančių namų ūkiuose, kurių (beveik) nė vienas narys neturi darbo, dalis ir beveik trečdalyje valstybių narių – ilgalaikių bedarbių dalis; beveik visose valstybėse narėse toliau didėjo vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygis, o tai rodo, kad padėtis darbo rinkoje gerėja;
 - **jaunimo** padėtis taip pat pagerėjo – sumažėjo nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių skaičius, taip pat sumažėjo bendras ES lygis;
 - daugiau nei trečdalyje valstybių narių gerokai sumažėjo ir **skurdo gilumas** (t. y. santykinio skurdo rizikos gilumo mediana), palyginti su visais gyventojais, taip pat palyginti su vaikų skaičiumi.
9. Nepaisant to, buvo tam tikrų **sričių, kurias**, atsižvelgiant į naujausius pokyčius, **reikėjo stebėti**, t. y.:
- visų gyventojų ir vaikų **didelio materialinio ir socialinio nepritekliaus** lygis ir standartinis materialinio ir socialinio nepritekliaus lygis padidėjo maždaug trečdalyje valstybių narių, o tai rodo, kad 2022 m. realiosios namų ūkių disponuojamosios pajamos sumažėjo, nes dėl padidėjusios infliacijos sumažėjo daugelio prekių įperkamumas. Dėl to kai kuriose šalyse taip pat labai padidėjo **per didelių išlaidų būstui** rodiklis;

- **pablogėjo vyresnio amžiaus žmonių** (65 m. amžiaus ar vyresnių) **skurdo ir santykinų pajamų padėtis** – daugiau nei pusėje valstybių narių skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis padidėjo. Panašiam skaičiui valstybių narių, kaip matyti pagal bendrą pajamų pakeitimo pensijomis santykį, sumažėjo santykinės pajamos iš pensijų.
 - **pajamų nelygybės** pokyčiai buvo nevienareikšmiai: beveik pusėje valstybių narių padėtis pablogėjo, tačiau panašiam skaičiui valstybių narių – pagerėjo.
10. **Europos socialinių teisių ramstyje** nustatyta būtina veiksmų ES ir valstybių narių lygmeniu sistema. Kartu su trimis **pagrindiniais ES tikslais** užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, šis ramstis padės pasiekti valstybių narių aukštynkryptę socialinę konvergenciją. Kadangi tikslai yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą sustiprina, **nuoseklių politikos veiksmų** reikėtų imtis įvairiose politikos srityse.
11. Valstybės narės turėtų toliau imtis **tikslinių veiksmų, kad sušvelnintų kainų didėjimo ir nepastovumo poveikį**. Reikėtų apsaugoti namų ūkių, ypač mažesnes pajamas gaunančių šeimų, kurios didesnę savo pajamų dalį išleidžia energijai ir maistui (ir kitoms esminėms paslaugoms) ir dėl to patiria vis didesnę materialinę ir socialinę nepriteklį, perkamąją galią. Atsižvelgiant į tai, **politikos ir reformų poveikio pajamų pasiskirstymui vertinimas** gali padėti užkirsti kelią neigiamam socialiniam priemonių poveikiui skurdui bei nelygybei ir turėtų būti sistemingiau naudojamas rengiant reformų priemones ir sudarant biudžetą.
12. Dabartinėmis nestabiliomis tarptautinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis **su ekonomikos atsigavimu po COVID-19 susijusią teigiamą užimtumo dinamiką** turėtų papildyti **socialinėmis investicijomis remiama socialinės apsaugos ir įtraukties politika**, kad būtų užtikrintas sąžiningas ekonomikos augimas, toliau didinamas ekonomikų bei visuomenių atsparumas ir mažinama rizika pažeidžiamiems namų ūkiams ir asmenims, įskaitant riziką, susijusią su žaliaja ir skaitmenine pertvarkomis.

13. Valstybės narės turėtų toliau **modernizuoti savo socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties sistemas**, skirdamos dėmesio išmokų adekvatumui, aprėpčiai ir pasinaudojimui jomis, veiksmingai jas derinant su aktyvios įtraukties priemonėmis, o rengdamos pastovesnes priemones – taip pat remdamosi COVID-19 krizės metu įgyta patirtimi. Jos turėtų užtikrinti ir prireikus stiprinti tvirtas socialinės apsaugos sistemas, kuriose, laikantis Tarybos rekomendacijos dėl pakankamų minimalių pajamų, kuriomis užtikrinama aktyvi įtrauktis, būtų integruotas pakankamas pajamų rėmimas (nustatant minimaliųjų pajamų išmokas ir kitas susijusias pinigines išmokas), išmokas natūra ir galimybę naudotis įgalinimo ir pagrindinėmis paslaugomis. Išmokų supaprastinimas ir racionalizavimas taip pat reikalingi siekiant užtikrinti pasinaudojimą jomis, o atsižvelgiant į dabartinį aukštą infliacijos lygį labai svarbus tinkamas jų indeksavimas.
14. Laikantis 2019 m. Tarybos rekomendacijos dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių, turėtų būti skatinama **visų darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinė apsauga**. Iš rekomendacijos įgyvendinimo ataskaitos matyti, kad valstybių narių užmojai užtikrinti formalią ir veiksmingą aprėptį taikant tinkamas ir skaidrias socialinės apsaugos sistemas labai skiriasi. Maždaug pusė valstybių narių suplanavo svarbias reformas, kuriomis siekiama padidinti darbo rinkoje esančių konkrečių kategorijų asmenų dalyvavimą socialinės apsaugos sistemose, tačiau dar ne visos jos įgyvendintos. Daugelio valstybių narių nacionaliniuose įgyvendinimo planuose skiriama mažiau dėmesio veiksmingos aprėpties užtikrinimui, visų pirma pritaikant teises į išmokas reglamentuojančias taisykles, ir skaidrumo didinimui. Todėl, kad būtų pašalintos esamos spragos, reikia toliau dėti įgyvendinimo pastangas.

15. Kovoiant su **vaikų skurdo** didėjimu, būtina imtis priemonių, kuriomis būtų nutrauktas skurdo perdavimas iš kartos į kartą, be kita ko, įgyvendinant Tarybos rekomendaciją, kuria nustatoma Europos vaiko garantijų sistema. Visų pirma, remiant vaikų įgūdžių ir gebėjimų ugdymą ir tėvų dalyvavimą darbo rinkoje yra labai svarbus ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros prieinamumas, kokybė ir įperkamumas.
16. Energetikos krizė aiškiai parodė, kad reikia užtikrinti galimybę naudotis **pagrindinėmis paslaugomis**, visų pirma siekiant sušvelninti neigiamą kylančių kainų socialinį poveikį. Neseniai paskelbtoje Komisijos ataskaitoje dėl galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis patvirtinta, kad nors dauguma ES gyventojų turi galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis (įskaitant energijos bei vandens tiekimo, sanitarijos, transporto ir skaitmenines paslaugas), asmenys, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, ir labiausiai marginalizuoti asmenys susiduria su didžiausiomis kliūtimis siekdami naudotis tokiomis paslaugomis. Ataskaitoje pabrėžta, kad įperkamumas gali būti svarbi kliūtis vienodoms galimybėms naudotis paslaugomis, visų pirma energijos tiekimo paslaugomis, o tada – skaitmeninių ryšių, transporto, vandens tiekimo ir sanitarijos paslaugomis. Todėl **energijos nepritekliaus** problemos sprendimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti žaliosios pertvarkos teisingumą, laikantis Tarybos rekomendacijos dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo. Prieinamumas ir galimybės gauti energiją taip pat kelia sunkumų, kartais sietinų su kitomis kliūtimis, pavyzdžiui, įgūdžių trūkumu ar geografiniais veiksniais (miesto ir kaimo atotrūkiu, atokiais ir salų regionais). ES finansavimas, įskaitant planą „REPowerEU“, gali padėti valstybėms narėms imtis veiksmų dabartinėmis nestabiliomis aplinkybėmis ir spręsti struktūrines problemas, susijusias su galimybe naudotis pagrindinėmis paslaugomis.

17. 2023 m. teminėse socialinėse ataskaitose apžvelgtos esamos ir išskirtinės priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos **įveikti energijos ir pragyvenimo išlaidų krizę**. Žvelgiant į ateitį, reikia ir toliau itin daug dėmesio skirti politikai, kuria kovojama su energijos nepriteklumi. Ilgalaikėse nacionalinėse strategijose socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties sistemų pritaikymą reikalaujama derinti su socialinėmis paslaugomis. Nuolatinės priemonės, ypač, pavyzdžiui, darbo užmokesčio ir socialinių išmokų indeksavimo mechanizmai, padeda sušvelninti didelės infliacijos poveikį realiosioms pajamoms ir gyvenimo lygiui. Šiuo atžvilgiu galima pažymėti, kad iki šiol šios priemonės nelėmė „tolesnio infliacijos didėjimo“. Paramos priemonės, skirtos konkrečiai kovoti su energijos nepriteklumi didinant energijos įperkamumą, dažniausiai yra laikinos (82 %) ir paprastai yra visuotinio pobūdžio. Dauguma šių laikinų priemonių bus taikomos ne ilgiau kaip iki 2023 m. pabaigos, o tai rodo, kad gali prireikti ir toliau itin daug dėmesio skirti politikai, kuria struktūriškiau kovojama su energijos nepriteklumi. Taip pat reikia tikslinių metodų, kad būtų galima veiksmingiau sušvelninti neigiamą krizės poveikį pažeidžiamiesiems ir labiau paveiktiems asmenims. Turėtų būti sukurtos specialios struktūros, skirtos energijos nepritekliui vertinti, stebėti ir pašalinti, be kita ko, siekiant tikslingiau taikyti neatidėliotinas politikos priemones.
18. Įgyvendinant planus, reformas ir investicijas ir toliau turėtų būti dedamos pastangos užtikrinti **įperkamą būstą**, įskaitant socialinį būstą ir (arba) įperkamą nuomojamą būstą. Valstybės narės taip pat turėtų skirti dėmesio specifiniams būsto poreikiams, pavyzdžiui, susijusiems su pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims ir neįgaliesiems skirtu būstu. Turėtų būti įgyvendinama **benamiams** skirta iškeldinimo prevencijos ir principu „svarbiausia – būstas“ pagrįsta politika, taip pat segregacijos panaikinimo politika. Reikalingos griežtesnės stebėsenos sistemos ir būsto politikos (įskaitant nuomos kontrolę ir apmokestinimą) koordinavimas su kitų sričių socialine politika (pvz., pajamų rėmimu ir išmokomis būstui) ir paslaugomis (pvz., transportu). Valstybės narės dirba įgyvendindamos Europos kovos su benamyste platformą, kad iki 2030 m. benamystė būtų panaikinta.

19. Atsižvelgiant į didelę infliaciją ir didėjančias energijos sąnaudas, **pensininkai** gali būti labiau pažeidžiami, nes jie turi mažiau kontrolės ir lankstumo koreguojant pajamas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes. Valstybės narės turėtų apsaugoti į pensiją išėjusių gyventojų gyvenimo lygį priimdamos pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, mažas pajamas gaunantiems pensininkams, skirtas priemones. Atsižvelgiant į nacionalinius ypatumus, priklausomai nuo pensijų sistemos struktūros, be pensijų indeksavimo, būtų galima apsvarstyti papildomas tikslines priemones, pvz., materialine padėtimi pagrįstas išmokas. Valstybės narės turėtų toliau dėti pastangas užtikrinti socialinės apsaugos veiksmingumą senatvėje, pensijų adekvatumą ir pensijų sistemų tvarumą, vykdydamos struktūrines reformas, kurių tikslas – įveikti gyventojų senėjimo keliamus iššūkius, ir atsižvelgdamos į mažėjantį darbingo amžiaus europiečių skaičių bei besivystančias darbo rinkas. Aktyvesnio dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas apskritai arba konkrečiai remiant vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumą gali padėti pagerinti pensijų lygį ir pensijų sistemos fiskalinį tvarumą.

20. Reikia šalinti sisteminius nacionalinių priežiūros sistemų trūkumus, kad būtų užtikrinta **galimybė naudotis kokybiškomis, įperkamomis ilgalaikės priežiūros paslaugomis**, atsižvelgiant į labai padidėjusią sveikatos ir ilgalaikės priežiūros paslaugų paklausą ir tai, kad yra mažiau darbingo amžiaus žmonių, prisidedančių prie socialinės apsaugos sistemų. Spręsti šiuos uždavinius gali padėti 2022 m. Tarybos rekomendacijos dėl galimybės naudotis įperkamomis, kokybiškomis ilgalaikės priežiūros paslaugomis įgyvendinimo priemonės. Ilgalaikės priežiūros teikimas taip pat yra labai svarbus moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir asmenų, kuriems reikalinga priežiūra, pagrindinių žmogaus teisių užtikrinimo kontekste. Sumažinti ilgalaikės priežiūros paklausą gali padėti investicijos į sveiką senėjimą, prevenciją ir reabilitaciją, kartu plečiant kokybiškų paslaugų, kurios yra orientuotos į asmenį ir kuriomis gerbiama pasirinkimo laisvė, pasiūlą. Geriau integravus sveikatos ir ilgalaikės priežiūros paslaugas galima geriau patenkinti priežiūros poreikius ir taip pat užtikrinti, kad riboti finansiniai ir žmogiškieji ištekliai būtų panaudojami kuo geriau. Daugiau dėmesio reikia skirti kokybės standartams ir kokybės užtikrinimui. Reikia imtis priemonių darbo sąlygoms gerinti ir darbuotojams išlaikyti bei pritraukti. Skaitmenizacija ir kiti novatoriški sprendimai gali padėti pagerinti darbo sąlygas ir sudaryti sąlygas ilgesniam savarankiškam gyvenimui namuose.

21. Po COVID-19 pandemijos valstybės narės turėtų toliau spręsti esamus Europos **sveikatos sistemų** uždavinius ir didinti jų atsparumą bei parengti galimoms būsimums krizėms. Reformos turėtų apimti sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimą, visuomenės sveikatos pajėgumų didinimą, darbo jėgos trūkumo problemos sprendimą, prevencinės priežiūros gerinimą ir inovacijų diegimą. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama didelė parama nacionalinių reformų pastangoms. Reikia užtikrinti veiksmingas apsaugos priemones, kad pažeidžiamiausiems asmenims būtų suteikta galimybė naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis. Siekiant padidinti priežiūros veiksmingumą bus labai svarbios tolesnės pastangos gerinti integruotą priežiūrą, įskaitant koordinavimą su socialinėmis paslaugomis. Plėtojant telemediciną ir kitus skaitmeninius sprendimus, atsižvelgiant į skaitmeninę atskirtį, turėtų būti toliau gerinamas priežiūros prieinamumas ir skatinami geresni gyventojų sveikatos rezultatai. Siekiant gerinti sveikatos rezultatus bus labai svarbus sveikatingumo skatinimo ir ligų prevencijos stiprinimas. Psichikos sveikatai ypač didelį pavojų sukėlė COVID-19 pandemija, kuri turėjo didelį socialinį poveikį ir neigiamai paveikė bendrą asmenų, ypač jaunimo, gerovę ir gyvenimo kokybę. Atsižvelgiant į neseniai paskelbtą Komisijos iniciatyvą dėl visapusiško požiūrio į psichikos sveikatą, reikia dėti pastangas, kad būtų sukurtas integruotas, tarpsektorinis požiūris į psichikos sveikatą, be kita ko, integruojant psichikos sveikatos paslaugas į pirminę sveikatos priežiūrą ir pereinant prie bendruomeninės globos.
22. **Europos semestras** tebėra viena iš veiksmingų koordinavimo priemonių skatinant tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą, konkurencingumą, užimtumą ir tinkamą socialinę apsaugą bei socialinę įtrauktį. Kadangi daugelis reformų priemonių, kurių ėmėsi valstybės narės, yra įtrauktos į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, labai svarbu, kad EPSCO taryba ir jos patariamieji organai aktyviai dalyvautų nuolat stebint šių planų įgyvendinimą.

23. Siekiant stiprinti socialinę Europą ir remti Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą ES ir valstybių narių lygmenimis, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamą kompetenciją, turėtų būti tęsiamas ES institucijų, valstybių narių, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų konstruktyvus **dialogas**.
24. Kartu su Užimtumo komitetu (EMCO) ruošiantis 2023 m. birželio mėn. EPSCO tarybos posėdžiui parengtoje bendroje horizontaliojoje nuomonėje dėl 2023 m. Europos semestro EMCO ir SAK ragino užtikrinti glaudesnę ekonominės, fiskalinės, užimtumo ir socialinės politikos koordinavimą. Šiame kontekste komitetai pripažįsta, kad reikia modernizuoti jų stebėsenos priemones, kartu užkertant kelią rizikai sukurti didesnę administracinę naštą. SAK šiuo metu peržiūri socialinės stebėsenos sistemas, įskaitant šio komiteto metinėje ataskaitoje naudojamas analitines priemones, kai kurias atitinkamai kartu su EMCO, kad esamos priemonės būtų supaprastintos ir konsoliduotos.
25. Europos Komisijos prašoma, atliekant parengiamąjį darbą, susijusį su 2024 m. metine tvaraus augimo apžvalga, atsižvelgti į pirmiau pateiktas politikos gaires.